

História, mechanizmus spolupráce a ciele Vyšehradskej štvorky

Informačná grafika 4/2026
odbor Parlamentný inštitút
Kancelárie NR SR

Oblasť: medzinárodné organizácie, zahraničná politika

Na jeseň roku 1335 sa konal vo Visegráde kongres kráľov, na ktorom vládcovia vtedajších stredoeurópskych kráľovstiev diskutovali o problémoch svojich krajín. Konferencia sa konala vo Visegráde, pretože práve tu v 14. storočí sídlil iniciátor kongresu, uhorský kráľ Karol I. Anjou, jeho dvor, najvyššie súdy a kráľovské úrady.

Vyšehradská štvorka (V4) je neoficiálny názov pre štyri krajiny v strednej Európe – Českú republiku, Maďarsko, Poľsko a Slovensko. Pôvodne sa táto skupina krajín nazývala Vyšehradská trojka, ale po rozdelení ČSFR v roku 1993 sa stala Vyšehradskou štvorkou.

Všetky krajiny V4 sa usilovali stať členmi EÚ a svoju integráciu do EÚ vnímali ako ďalší krok v prekonávaní umelých deliacich čiar v Európe prostredníctvom vzájomnej podpory. Česko, Maďarsko, Poľsko a Slovensko dosiahli tento cieľ 1. mája 2004, keď sa spoločne stali členskými štátmi EÚ.

Vyšehradská skupina chce prispieť k budovaniu európskej bezpečnostnej architektúry založenej na efektívnej, funkčne komplementárnej a vzájomne sa posilňujúcej spolupráci a koordinácii v rámci existujúcich európskych a transatlantických inštitúcií.

Aktuálne predstavuje V4 regionálnu štruktúru štyroch členských krajín EÚ a NATO, ktoré zdieľajú podobné socioekonomické, hospodárske a kultúrno-historické hodnoty. V4 vytvára priestor pre nachádzanie spoločných pozícií a stanovísk v otázkach zahraničnej a európskej politiky, regionálneho rozvoja, hospodárskej a kultúrnej spolupráce.

15. február
1991
Visegrad
Declaration

Skupina dostala svoje meno počas stretnutia československého prezidenta Václava Havla, maďarského premiéra Józsefa Antalla a poľského prezidenta Lecha Wałęsu. Východiskový cieľ z roku 1991 bol definovaný ako koordinácia pri „návrate do Európy“ (demokratická transformácia, spolupráca smerom k európskej integrácii).

1. január
1993
ČR / SR

Po rozpade ČSFR sa formát stabilizoval ako „V4“ (Česko, Maďarsko, Poľsko, Slovensko) a od druhej polovice 90. rokov sa popri politickej koordinácii začali formálne zachytávať aj procedúry a pracovné zvyklosti.

14. máj 1999
Contents of
Visegrad
Cooperation

Významným míľnikom bolo prijatie dokumentu „Contents of Visegrad Cooperation“, ktorý kodifikuje základné prvky fungovania V4 (zahraničné záležitosti, vnútorné záležitosti, vzdelávanie, kultúra, spoločnosť, mládež a šport, veda, technológia, životné prostredie, infraštruktúra, cezhraničná spolupráca, štruktúra medzivládnej spolupráce).

1. máj 2004
Kroměřížska
deklarácia

Po vstupe všetkých štyroch štátov do EÚ (1. máj 2004) bola prijatá deklarácia predsedov vlád o spolupráci „po vstupe do EÚ“ (Kroměříž, 12. máj 2004) a následne „Guidelines on the Future Areas of Visegrad Cooperation“ (2004), ktoré rámujú spoluprácu ako nástroj koordinácie v EÚ a zároveň platformu pre regionálne a susedské politiky.

15. február
2011
Bratislavská
deklarácia

Na samite predsedov vlád krajín V4 dňa 15. februára 2011 bola prijatá Bratislavská deklarácia, ktorá pri príležitosti 20. výročia vyšehradskej spolupráce zhodnotila doterajšie výsledky činnosti V4 a definovala jej hlavné výzvy do budúcnosti.

17.
február
2021

Pri príležitosti 30. výročia vyšehradskej spolupráce prijali predsedovia vlád krajín V4 dňa 17. februára 2021 Krakovskú deklaráciu, ktorá potvrdila ďalšiu spoluprácu v oblastiach spoločného záujmu.

Spoluprácu V4 koordinujú ministerstvá zahraničných vecí a národní vyšehradskí koordinátori. Základom aktivít je program predsedníckej krajiny, ktorý schvaľujú predsedovia vlád krajín na samitoch V4.

Fungovanie Vyšehradskej skupiny je založené na princípe pravidelných stretnutí zástupcov členských štátov na všetkých úrovniach (premiérov, hláv štátov, ministrov, expertov atď.).

vládný
rozmer

parlamentný
rozmer

Oficiálne summity premiérov sa konajú každoročne – zvyčajne v júni každého roka – s koordinujúcim predsedníctvom na rotačnom základe (v poradí Česká republika, Poľsko, Maďarsko, Slovensko) s mandátom na jeden rok.

Stretnutia predsedov parlamentov V4.

Stretnutia výborov V4.

Stretnutia ostatných členov vlády (podľa potreby) a stretnutia štátnych tajomníkov zahraničných vecí (dvakrát ročne).

Medzinárodná spolupráca krajín V4+
Stretnutia V4 sa organizujú aj v rozšírenom formáte, kde sa okrem krajín V4 zúčastňujú aj iné členské štáty EÚ.

Stretnutia expertov krajín V4 a koordinátorov V4.

Rokovania na úrovni generálnych riaditeľov V4.

Kľúčový „výstupový“ mechanizmus tvoria spoločné dokumenty podľa politickej zhody: spoločné vyhlásenia, komuniké, „non-papers“, memorandá o porozumení a sektorové protokoly. Databázu verejných dokumentov poskytuje portál V4 v sekcii „Official Statements and Communiqués.“

ROČNÝ
ROZPOČET
11 MILIÓNOV
EUR

GRANTY

ŠTIPENDIÁ

POBYTY

Medzinárodný vyšehradský fond je darcovská organizácia založená v roku 2000 vládami krajín Vyšehradskej skupiny. Fond sleduje víziu prezidenta Václava Havla, prezidenta Lecha Wałęsu a premiéra Józsefa Antallu a podporuje regionálnu spoluprácu organizácií občianskej spoločnosti. Vďaka grantom, štipendiám a umeleckým rezidenciám napomáha Visegrad Found hľadať originálne prístupy, ktoré pomôžu regiónom napredovať v oblastiach:

inovácie

cestovný
ruch

demokratické
hodnoty

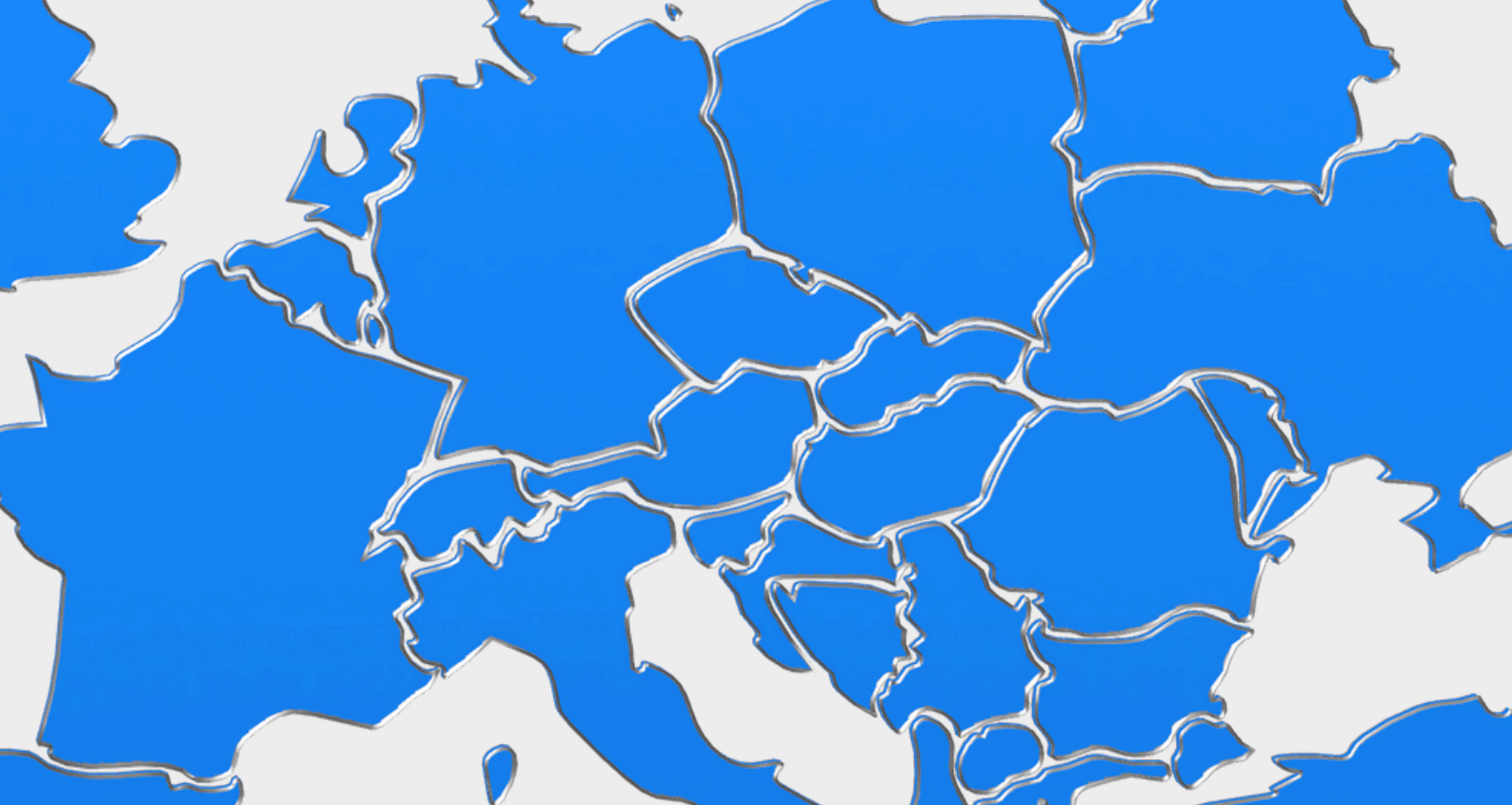
životné
prostredie

verejná
politika

kultúra,
vzdelávanie

Visegrad Fund

**KANCELÁRIA NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY
ODBOR PARLAMENTNÝ INŠTITÚT
február 2026**

**Autor: Milan Hrabovský, PhD., odbor Parlamentný inštitút
Schválila: Mgr. Natália Švecová, riaditeľka odboru Parlamentný inštitút**

Zdroje: <https://www.visegradgroup.eu/> <https://archive.visegradgroup.eu/cooperation/contents-of-visegrad-110412>
<https://archive.visegradgroup.eu/documents/official-statements> <https://www.visegradfund.org/news/story-behind-visegrad-fund-25-years-connecting-people/> <https://www.visegradfund.org/about-us/the-fund/>

Materiál slúži najmä pre poslancov NR SR a zamestnancov Kancelárie NR SR a nemôže v plnej miere nahrádzať právne alebo iné odborné poradenstvo v danej oblasti. Údaje použité v materiáli sú aktuálne k dátumu jeho zverejnenia. Zverejňovanie materiálu je možné iba so súhlasom odboru Parlamentný inštitút a autorov. Materiál neprešiel jazykovou úpravou.

